

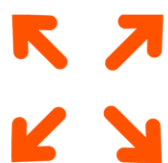
**Maakunnallistuva aikuissosiaalityö – kehittämisverkoston
tapaaminen 10.6.2022.**

**Miten aikuissosiaalityötä kehitetään ja sen järjestämistä
suunnitellaan hyvinvointialueilla?**

**Lapin hyvinvointialue
Mirja Kangas**

LAPIN HYVINVOINTIALUE

21 kuntaa

176 665 asukasta

Pinta-ala 100 367 km²

Simosta Nuorgamiin 620 km,
Posiolta Kilpisjärvelle 550 km

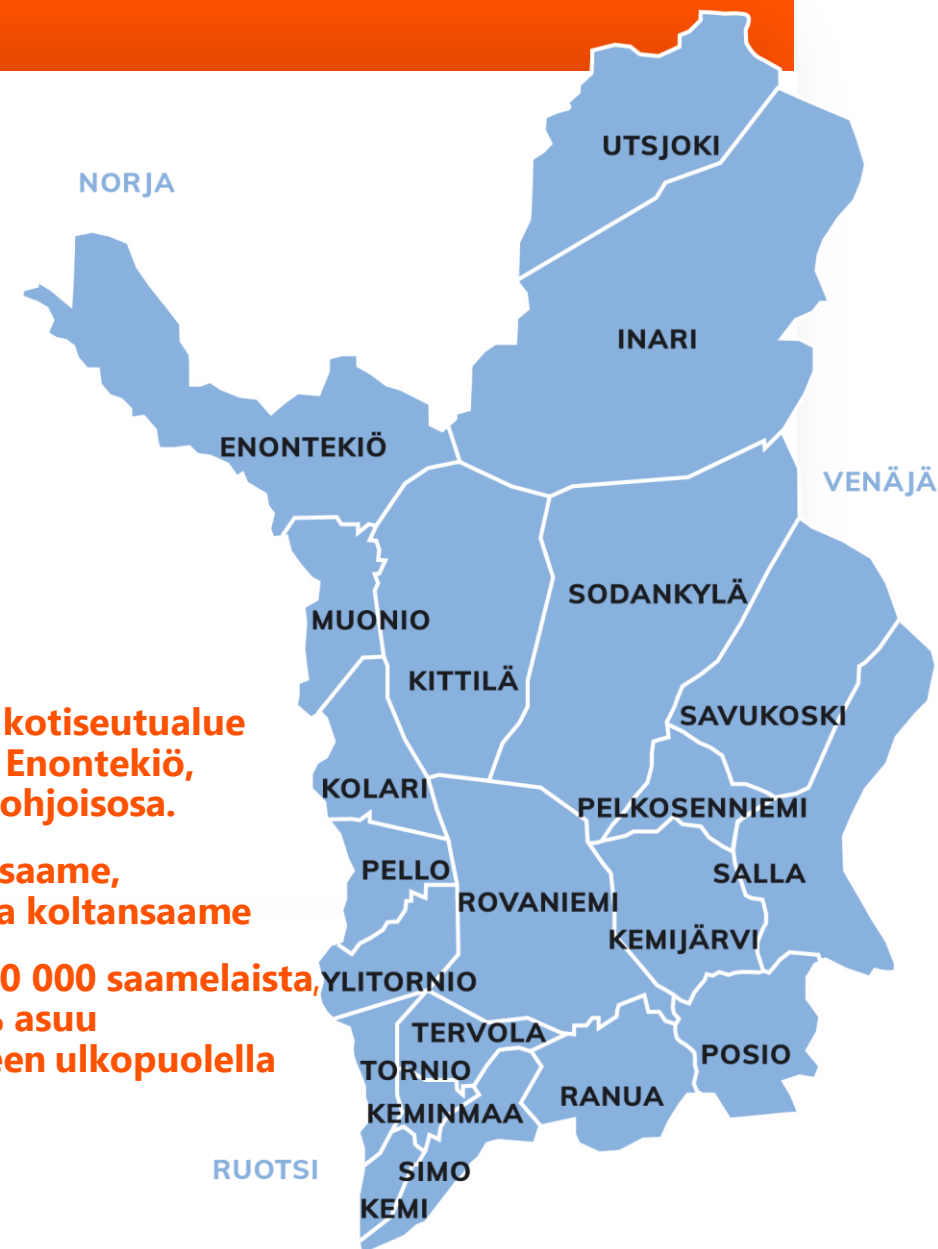
Ennen uudistusta:

2 sairaanhoitopiiriä (Lapin ja Länsi-Pohjan)
ja erityishuoltopiiri
19 terveydenhuollon järjestäjää,
21 sosiaalihuollon järjestäjää

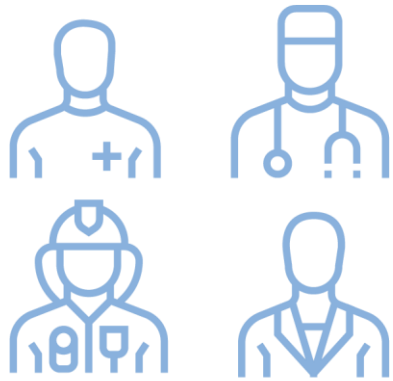
Saamelaisten kotiseutualue
Utsjoki, Inari, Enontekiö,
Sodankylän pohjoisosa.

Kieliä pohjoissaame,
inarinsaame ja koltansaame

Suomessa n 10 000 saamelaista,
joista yli 60 % asuu
kotiseutualueen ulkopuolella

SIIRTYVÄ HENKILÖSTÖ

YHTEENSÄ n. 7600 HENKILÖÄ

**Sosiaali- ja terveydenhuolto noin 7450
Pelastuslaitos noin 150
31 sopimuspaloaunutta,
joissa 800 sopimuspaloaunuttalaista**

RAHOITUS JA IT

RAHOITUS

**SIIRTYVIÄ SOPIMUKSIA
KAIKKIAAN n. 5000**

**SOTE-JÄRJESTELMIÄ
(tietojärjestelmätuotteita)**

Hyvinvointialuejohtaja

Kehittämisen- ja
strategiapalvelut
Kehittämiskojohtaja

Hallinto- ja tukipalvelut
Hallintojohtaja

Sote - 2
toimialaa

Sote - 8
vastuualuetta

Terveyspalvelut

Terveysjohtaja

Toiminta- ja
työkyvyn tuki

Mielenterveys
ja riippuvuuksien
hoito

Sairauksien
ehkäisy ja hoito

Somaattinen
erikois-
sairaanhoito

Päivystys ja
valmius

Sosiaalipalvelut

Sosiaalijohtaja

Perheiden ja
työikäisten palvelut

Vammaisten palvelut

Ikäntyneiden
palvelut

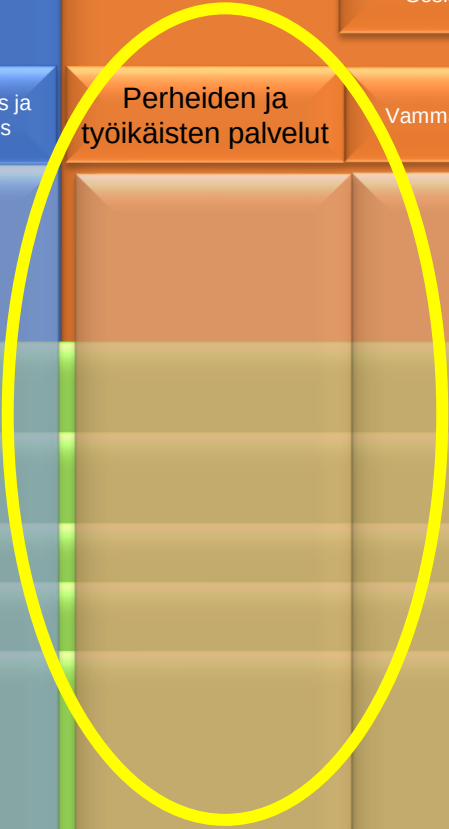
Pelastuslaitos

Pelastusjohtaja

Pelastus-
palvelut

Turvallisuus-
palvelut

LUONNOS
3.6.2022

Palvelualueet enintään 6

Vastuuyksiköt
→

Valtuuston asettamat strategiset tavoitteet

Palvelujen järjestäminen - kaksi tarkoitusta:

(sote ja pela järjestämislaik 1§)

Väestön hyvinvointi,
terveys ja turvallisuus

Toimivat palvelut

Vaatus järjestämis
tiedolla johtamisesta
(sote jrL 29 §)

Järjestämisen "ydinprosessi"

–Indikatiivinen–

Strategia ja
tavoitteet

Palvelujen järjestäminen
& varautuminen

Asiakkaiden ja
tuottajien ohjaus

Seuranta, valvonta
& reagointi

A. Väestön palvelutarve

B. Toimintaympäristö ja sen turvallisuus

C. Järjestämisen reunaehdot

D. Järjestettävät palvelut ja palveluiden
yhdenmukaistaminen

E. Hankinnat

G. Integraatio, koordinaatio ja yhteistyö

F. Tuotannon ohjaus

Päätäjät

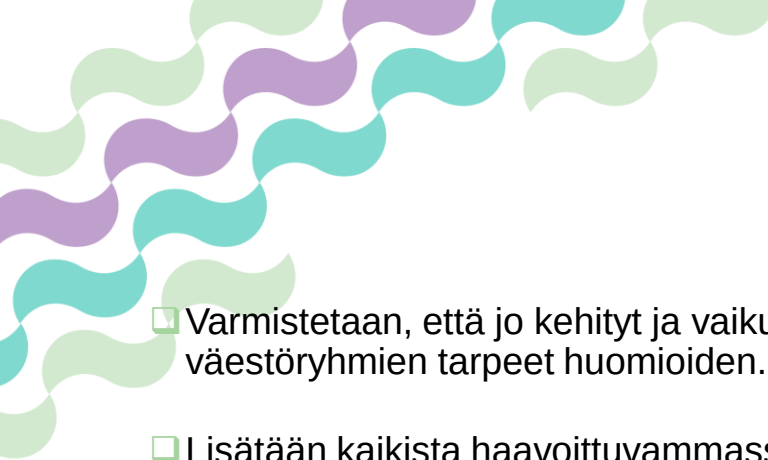
Viranhaltijat

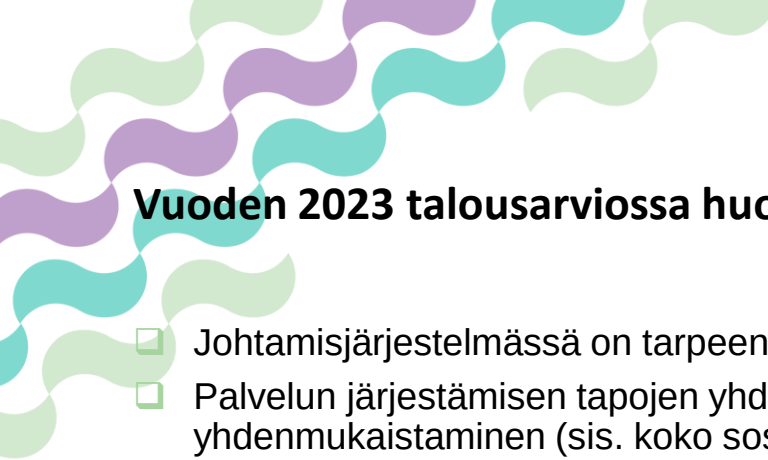

Strategiatyössä huomioitavat asiat järjestämisen näkökulmasta - esitykset palveluiden turvaamiseksi muutosvaiheessa - työikäiset.

Työikäiset sosiaalihuollon asiakkaat ja heidän palvelunsa nostetaan selkeästi yhdeksi kehittämiskohteeksi

- ☐ Varmistetaan lain edellyttämä riittävä, motivoitunut, osaava henkilöstö eri viranomais- ja asiantuntijatehtäviin sekä johto- ja esimiestehtäviin.
- ☐ Varmistetaan, että työntekijöillä on mahdollisuus koulutuksen kautta vahvistaa ammatillista osaamistaan. Eri tehtävät edellyttävät erityisasiantuntemusta.
- ☐ Saamenkielisten palveluiden saatavuutta parannetaan digitaalisuutta hyödyntäen sekä toiminnan organisoinnin ja henkilöstön koulutuksen kautta.
- ☐ Tunnistetaan lakiin perustuvana tehtävänä rakenteellinen sosiaalityö ja sen merkitys osana tiedolla johtamisen tietopohjaa. Rakenteellinen sosiaalityö on asiakastyöhön perustuvan tiedon tuottamista asiakkaiden tarpeista ja niiden yhteiskunnallisesta yhteyksistä. Tavoitteena on tuottaa tietoa ja ratkaisuehdotuksia erityisesti heikossa asemassa olevien asukkaiden ja asiakkaiden tarpeista osaksi viranomais- ja asiakastyötä, suunnittelua, kehittämistä ja päätöksentekoa.
- ☐ Aktivoidaan laajemmin alueellisen ekosysteemi parantamaan heikoimmassa asemassa olevan väestönosan toimeentuloa ja elinolosuhteita sekä osallisuutta.
- ☐ Yhtenäistetään palveluiden järjestämisen käytännöt ja työtavat kaikilla työikäisten palveluiden osa-alueilla.
- ☐ Panostetaan neuvontaan ja ohjaukseen digitaalisuutta hyödyntäen
- ☐ Kehitetään yhteisösosiaalityötä (etsivä- ja jalkautuva työ)

-
- ☐ Varmistetaan, että jo kehityt ja vaikuttavat toimintamallit otetaan käyttöön ja toimintamalleja kehitetään edelleen eri väestöryhmien tarpeet huomioiden. Erityinen painopiste on paljon ja erityistä tukea tarvitsevat asiakkaat ja pitkäaikaistyöttömät
 - ☐ Lisätään kaikista haavoittuvammassa asemassa olevien päihderiippuvaisten maksuttomien arjen tukipalveluita, kokemustoimijoita hyödynnetään kehittämistyössä.
 - ☐ Lisätään palveluiden tosiasiallista saavutettavuutta liikkuvan työn ja jalkautuvien tiimien kautta ml. kotipalvelu/kotisairaanhoito.
 - ☐ Kehitetään kuntoutuksen sisältöjä ja varmistetaan niiden yhteentoimivuus erityisesti huomioiden monitarpeisten henkilöiden laaja-alaiset tarpeet
 - ☐ Monipuolistetaan asumisen sisältöjä ja kehitetään erilaisia asumisen ratkaisuja vastaamaan no. väestöryhmän tarpeita. Ensisijaisena tavoitteena tukea asumista luontaisissa asumisympäristöissä erilaisin tukimuodoin.
 - ☐ Valmistellaan sosiaalisen luototuksen käyttöön ottoa koskeva päätös (käytössä Kemissä, Kittilässä, Rovaniemellä ja Torniossa), jossa huomioidaan sosiaalisen luototuksen vireillä oleva lakimuutos.
 - ☐ Yhtenäistetään toimintamallit valtion ja kunnan eri yhdyspinnoilla (kotoutumisen edistämisen, työllisyyttä edistävä monialainen yhteistyö, toimeentulotuki etc) vastamaan toimintaympäristöstä tulevia muutoksia.

Vuoden 2023 talousarviossa huomioitavat asiat järjestämisen näkökulmasta

- ☐ Johtamisjärjestelmässä on tarpeen ottaa huomioon muutosjohtamisen tarve ja johtamiseen panostaa
- ☐ Palvelun järjestämisen tapojen yhdenmukaistaminen (oma toiminta, ostopalvelut ja/tai palveluseteli) sekä viranomaistehtävien yhdenmukaistaminen (sis. koko sosiaalihuollon asiakasprosessin). Edellyttää resursointia muutosvaiheessa. Lisäksi varattava riittävät resurssit hankintasopimusten yhtenäistämiseen ja kilpailutuksiin kuten sosiaalinen kuntoutus/kuntouttava työtoiminta, asumispalvelut (mielenterveys- ja päihdeasiakkaat) sekä horisontaaliseen yhdyspintatyöhön etc.
- ☐ Palvelutason yhtenäistäminen huomioiden eri laista tulevat reunaehdot, edellyttää palvelutason nostoa useilla eri osa-alueilla (resurssien lisäämistä) huomioiden todetut kehittämiskohteet ja palveluvajeet.
- ☐ Lakiuudistuksien vaikutuksien huomioiminen toimintaan (useita lakiuudistuksia vireillä), jotka muuttavat myös viranomaistehtävien sisältöjä ja edellyttävät resursointia.
- ☐ Henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden varmistaminen eri tehtävissä ja tasoilla. Joustavat työskentelytavat mahdollistettava. Varauduttava rekrytointilisän hyödyntämiseen.
- ☐ Henkilöstön osaamisen varmistaminen mm. koulutuksen kautta. Pienissä kunnissa toiminta haavoittuvaa (yksittäiset asiantuntijat) ja erityisosaaminen ei ole kehittynyt (pienet asiakasmäärät, yhdennetty työ)
- ☐ Ostopalveluiden indeksikorotuksen huomioiminen
- ☐ Kehittäminen mm hankkeiden kautta kohdennetusti strategisten tavoitteen saavuttamiseksi

Sosiaalityön kehittäminen

Tavoitteena on tukea eri-ikäisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden ja tuen tarpeiden tunnistamista sekä yhteensovittamista moniammatillisena ja -alaisena yhteistoimintana asiakkuuksissa. Sosiaalihuollon kehittäminen nojautuu valtakunnallisiin sosiaalihuollon kehittämis-ohjelman painopistealueisiin sekä vertaiskehittämiseen.

Kehittämistoimenpiteitä ovat:

- Nykytilanteen kuvaus (syksy 2021) sosiaalihuollon johtavien viranhaltijoiden näkemysten perusteella sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön toteutumisesta ja kehittämistarpeista.
- Tuki sosiaalihuollon aikuissosiaalityön/työikäisten asiakkuusprosessien tarkasteluun ja kehittämiseen sekä rakenteellisen sosiaalityön toteuttamiseen (käynnistyy keväällä 2022 yhteistyössä Rakenteellinen sosiaalityö -hankkeen kanssa). Kehittämisen tuki jäsennetään työyksiköiden tarpeiden pohjalta erilaisin valmennuksin, työpajoin ja koulutuksin.
- Osana valmennusta voidaan erikseen toteuttaa moniammatillista työskentelyä tukevia työpajoja. Tavoitteena on yhdenmukaistaa lakisääteisiä palveluprosesseja ja palveluiden saatavuutta sekä edistää moniammatillisia työtapoja sotekeskuksessa ml. sähköiset kanavat. Työskentely käynnistyy huhti-toukokuussa 2022 Rovaniemellä, Ylitorniolla, Sallassa, Inarissa, Kolarissa ja Sodankylässä.

TARJOAMME TUKEA
ASIAKASPROSESSIN KEHITTÄMISEEN
JA RAKENTEELLISEN SOSIAALITYÖN
TOTEUTTAMISEEN

SOSIAALITYÖLLE NOSTETTA

Toimenpide 1
Aikuissosiaalityön
asiakkuuksia
tarkastelemalla
saadaan
• kokonaiskuva
palveluiden tarpeista
• vaikuttavuustietoa
• tietoa sosiaalisista
ilmiöistä

Toimenpide 2
Asiakasprosessin
kehittäminen
• monialainen
palvelutarpeen
arviointi ja
suunnitelma
• erityistä tukea
tarvitsevan henkilön
tunnistaminen
• omatyöntekijän rooli

Toimenpide 3
Rakenteellisen sosiaalityön osaamisen vahvistaminen ja
sosiaalisen raportoinnin käyttöönotto

**TEHDÄÄN YHDESSÄ
TYÖIKÄISTEN
KANSSA TEHTÄVÄÄ
SOSIAALITYÖTÄ
NÄKYVÄKSI**

Lisätietoja
Eija Savikko-Koski, p. 040 154 0007
Anni Partanen, p. 040 751 1121
etunimi.sukunimi@pssk.fi

Kiitos

Lapin sote-uudistus

10.6.2022